

UNKAPANI KÖPRÜSÜNÜN TAMİRİ İÇİN İSTANBUL ŞEHİRİ UMUMU VESAİTİ NAKLİYE BİLETLERİNE ONAR PARA ZAMMI HAKKINDA 1/140 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE DAHİLİYE, NAFİA, TİCARET VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

12 Mart 1928

Muamelât Müdüriyeti

Mukarrerat Şubesi

Adet

6/1220

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Unkapanı Köprüsünün tamiri için İstanbul şehri umumî vesaiti nakliye biletlerine onar para zammı hakkında Dahiliye Vekâleti Celilesinin teklifine göre Nafia Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 7 Mart 1928 tarihli içtimainda bittezekkür tadilen Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak suretleri leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı Mucibe Lâyihası

İstanbul'daki Unkapanı Köprüsü bugün pek harap bir haldedir. O derecede ki köprüyü tutan dubaların saç sıhanı bir buçuk milimetreye düşmüş ve tahammuz neticesinde sac levhalar süngerleşmiştir. Dubalar mühim miktarda su almaktadır. Ömrü tabiîsini çoktan ikmal etmiş olan bu köprü şimdiye kadar esaslı bir tamir görmediğinden batmak tehlikesine maruzdur. Dubaları tutan zincirlere de asla emniyet edilemez. Sert bir fırtına zincirleri kıracak ve dubaları akıntılar tesiri altında Haliç üzerinde sürükleyip herhangi bir yere çarpacak ve maazallah büyük bir felâket tevliht edecek vaziyettedir. Bu tehlikeyi tamiratı cüziye veya külliye ile de izale etmek imkânı yoktur. Bugün üzerinden bir kaç tonluk bir kamyon geçmesine müsaade edilmesini mütehassıslar menetmek lüzumunda ittifak etmişlerdir. Binaenaleyh Emanet, yayalar ile binek arabalarından başka vesaitin geçmesine müsaade etmemektedir. Yakın zamanda belki köprü üzerinden geçmeyi büsbütün menetmek zarureti hâsıl olacaktır.

Bu takdirde İstanbul şehri için hâsıl olacak zararlarla bu köprünün üzerinden tramvay geçmemesinden halen mütehassıl zararlar birer birer arz olunur :

1. — Bu köprü muattal olunca bütün faaliyet zaten dar olan İstanbul'un büyük ana hattına yüklenecek ve şehrin hayat faaliyetine gayrı kâfi olan Beyazıt - Taksim güzergâhı müruru pek müşkül bir vaziyet alacaktır.

2. — Unkapanı Köprüsünden müstefit olan vesaiti nakliye ve eşhas bir taraftan öbür tarafa «Beyoğlu - İstanbul» geçebilmek için hem nakden fedakârlığa katlanacak, hem de azim miktarda vakit kaybedecektir. Sandallar ile yapılacak na - kâfi münakalât da kış ve fırtınalı havalarda büyük tehlikeler tevliht edecek hatta insan hayatına da malolabilecektir.

3. — İstanbul cihetini Beyoğlu tarafına rapteden vasıta yalnız Karaköy Köprüsüne münhasır kalacağına göre bu köprü de herhangi bir sebeple vukua gelebilecek ve müruru uburu az veya çok sectedar edecek bir kaza ve sakatlık yüzünden her iki taraf tamamen hali tecride girmek tehlikesine maruz kalacaktır.

Bu mahzurlar Unkapanı Köprüsünün kabili istifade bir vasıta olmaktan çıktığı anda tahassül edebilecek fenalıkların hemen hatıra gelebilen aksamının bir zübdesidir. Fakat bu köprünün şimdiki ve evvelki halinde üzerinden tramvay geçmemesi yüzünden zaten mevcut olan fenalıklara ve yeni, sağlam ve tramvaylı bir köprü yapıldığı surette elde edilebilecek muhassenata gelince :

1. — Şehircilik noktasından ve bilhassa bugünkü mihaniki vesaiti nakliyyeye göre İstanbul hututu muvassalası çok fena ve çok gayri kâfidir. Nitekim İstanbul'un en mühim kısmını baştanbaşa bağlayan ve üzerinden etrafi muhitine yollar inşa eden bir tek ana hattı vardır. Beyazıt - Taksim Caddesi şehrin herhangi tarafından oturan kimse yaya, tramvay, otomobil, kamyon, araba, yük arabası, beygir ve ilâh. Boğazlar, Adalar, Kadıköy, Üsküdar, Bakır ve Yeşilköyler sekeneşi iş ve hayat zarureti ile nihayet heyeti umumiyesiyle bu güzergâha dökülür. Aşağı yukarı bütün devair ve müessesatı resmîye bilumum müessesatı maliye ve bankalar iktisadî ve ticarî müessesat ve faaliyet, mektepler hemen bu güzergâhın tarafeynindedir. Halbuki bu caddenin en geniş yerleri Karaköy Köprüsü müstesna yirmi metreyi geçmez. Hatta en kalabalık yerlerde bunu da bulmaz.

2. — Bu kesafet yüzünden arsa fiyatları bu güzergâh üzerinde İstanbul'un malum olan vüsatine göre gayri tabii bir surette fevkalâde tereffü etmiş ve buralarda bizim bildiğimiz bütçelerle imkânı imarı selbetmiştir.

3. — İstanbul'un muhtelif semtlerinden sekiz şebeke üzerinden gelen tramvay hatları nihayet ve bilhassa Karaköy, Beyazıt, tek hattına girmektedir. Bu hat seyrüsefer kabiliyetinin hududunu çoktan taşmış ve üzerinden artık bir kaç fazla araba daha geçirmek siasını tamamiyle kaybetmiştir. Şu halde fıkara ve mutavassıt halk sınıfının yegâne vasıtai nakliyesini teşkil eden tramvay umumî ihtiyaca cevap vermekten ve tekabül etmek kabiliyetinden fennen mahrum kalmış oluyor. Bu mühim mahzur ve noksanın yegâne çarei telâfisi bu yolun yükünü kısmen tahfif etmek ve bu hamuleyi başka bir ana hatta çekmektedir. O hat da ancak şu olabilir.

Tepebaşı - Azapkapı : Köprü - Unkapanı : Büyük Gazi Caddesi - ve Şehzadebaşı, Büyük Gazi Caddesi : Şehzadebaşı'ndan Zeyrek yokuşunun alt başına kadar açılmıştır. Şimdi Unkapanı'ndan Zeyrek camisine kadar olan kısmın da istimlakine faaliyetle çalışılıyor. Bu senei maliye nihayetinde mühim bir kısmı bitecek ve gelecek senei maliye içinde ikmal edilmiş olacaktır. Bu müddet zarfında ancak Unkapanına yeni bir köprü yapılabilir ve şu halde bu ikinci ana hattı fiilen ve maddeten tahakkuk etmiş olur.

4. — Bunun neticesinde Tepebaşı'ndan, Şehzadebaşı'na Fatih ve hatta Beyazıt'a gidecek bir tramvay yolcusu evvelâ büyük bir kavis çevirmek «Şişhane, Okçu Musa yokuşu, Karaköy Köprüsü, Eminönü, Sirkeci, Alemdar Caddesi, Sultanahmet, Divanyolu ve Beyazıt ve Direklerarası kavsi» zaruretinden kurtularak zaman itibariyle hayatını bir misli kazanır. Saniyen bu mesafe beş tramvay mıntıkasına münkasem olup her mıntıka için ayrı ücret tesviyesi mecburiyetinde kalmaktan ise Tepebaşı - Şehzadebaşı arasındaki üç mıntıka bedelini vermek suretiyle malen ve nakden hayli müstefit olur.

5. — Diğer ana hattının yükü hafifleyince tramvaylarda yolcu yer bulmak sühuletine ve vaktiyle işe yetişmek imkânına mazhar olur.

6. — Diğer vesaiti nakliyede tevzi ve inkisama tabi tutularak yolların yükü hafifler ve her gün artan otomobil, tramvay kazalarına biraz daha set çekmek imkânı hâsıl olur.

7. — Ve en mühimmi fakir Türklerin ellerinde bulunan ve bugün hemen hemen kıymetini kaybet-

miş olan bu yeni güzergâhta umumî faaliyet artmak suretiyle arazi ve arsalar iktisabı kıymet ederek fıkarayı halka bir hizmet edilir. Ve bunların imarına yeni ve kuvvetli ihtimaller hâsıl olur.

8. — Ve nihayet yangın yerlerinden ve harap kısımlardan geçen Gazi Caddesinin şeref ve kıymeti kendi kendine hâsıl olur.

Binaenaleyh; Unkapanı köprüsünün behemehal yapılması lâzım ve zaruridir. Köprünün masarifi inşaiyesi tahminen bir milyon sekiz yüz bin liraya baliğ olacağı anlaşılmakta olup bu masrafı varidat ve taahhüdâtı hazıraya göre emanetin bütçesine tahmile imkân yoktur. İstanbul'daki vesaiti nakliye biletlerinin adedi senevi yüz milyona karıştığından bu bilet ücretlerine zammedilecek on paranın buna kâfi bir karşılık temin edeceği anlaşılmış ve zamimi mezkûrenin istifasına da İstanbul efkârı umumiyesi tamamen müzahir ve taraftar görülmüştür.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Dahiliye Encümeni
Karar No: 33
Esas No: 1/140

1.4.1927

Dahiliye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında yenden bir demir köprü yapılması için muktezi masarife karşılık olmak üzere İstanbul'un banliyö hatlarıyla şehremaneti hududu dahilinde işleyen umumî vesaiti nakliye yolcu biletlerine onar para zam icrası hakkında Dahiliye ve Nafia vekâletlerince tanzim olunup Başvekâletten Meclisi Âliye takdim olunan ve 15 Mart 1928 tarihinde encümenimizce havale buyurulan lâ-yihai kanuniye ve esbabı mucibe mazbatası Dahiliye ve Nafia vekâletlerinin memuru mahsusları hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

İcabı müzakere olunduktan: Hükümetin esbabı mucibe mazbatasında mufassalan zikrolunduğu üzere bugün harap ve fennen kullanılması gayri caiz bulunan Unkapanı köprüsünün tecdidî encümenimizce zarurî görülmüş ve Şehremaneti varidatı adiyesi ile bunun temini mümkün olmadığından banliyö hatlarında işleyen vapur ve trenlerle Şehremaneti hududu dahilindeki umumî vesaiti nakliye yolcu biletlerine onar para zam esasını muhtevi lâyiha bazı tadilât icrasından sonra kabul olunarak Dahilî Nizamnamemizin 70 nci maddesi mucibince müstacelen müzakeresinin Heyeti

Umumiyeye arzına karar verifmiştir. Bermucibi ha-
vâle Nafia Encümenine tevdi olunur.

Dahiliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Mersin	Malatya
Ali Münüf	Abdülmuttalip
Kâtip	Aza
Kars	Ankara
Halit	Talât
Aza	Aza
Çorum	Rize
İsmail Kemal	Vasıf
Aza	Aza
Ordu	Antalya
İsmail	Rasih
Aza	Aza
İzmir	Eskişehir
Ahmet Münir	Sait
	Aza
	Niğde
	Galip
Türkiye	

Büyük Millet Meclisi

Nafia Encümeni

Nafia Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında yeni-
den bir demir köprü'nün inşası için muktezi masarife
karşılık olmak üzere İstanbul'un banliyö hatları ile
Şehremaneti hududu dahilinde işleyen umumî vesaiti
nakliye yolcu biletlerine onar para zam icrası hakkında
tanzim olunan lâyihai kanuniye ve esbabı mucibe
mazbatası ile Dahiliye Encümeni tarafından tanzim
edilen lâyiha ve esbabı mucibe mazbatası encümeni-
mizce de ledettetik bazı ufak tadilât icrası ile kabul
edilmiş olmakla müstacelen müzakeresini arz ve tek-
lif eyleriz.

Nafia Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Çorum	Kayseri
Mühendis Ziya	Mahmut Nedim
Kâtip	Aza
Mahmut Nedim	Etem
Aza	Aza
Kütahya	İçel
İsmail Hakkı	Hakkı
	Aza
	Manisa
	Akif

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

Ticaret Encümeni

Karar No: 16

Esas No: 1/140

Ticaret Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında demir
bir köprü inşasına muktazi masarife karşılık olmak
üzere şehirde ve banliyö hatlarında işleyen umumî
vesaiti nakliyenin yolcu biletlerine onar para zam ic-
rası hakkındaki lâyihai kanuniye ile Dahiliye ve Na-
fia encümenlerinin tadilâtı ve bunların esbabı mucibe
mazbataları İstanbul Şehremini Muhittin Beyin
huzuriyle encümenimizce de tetkik ve müzakere olun-
du: Filhakika Unkapanı köprüsünün elyevm bulun-
duğu fena vaziyetin ıslahı lüzumuna ve Şehremaneti-
nin varidatı adiyesiyle buna muktazi masarifi temin
eylemesi imkânı bulunmadığına encümenimizce dahi
kanaat hasıl edilmiş bulunmakla lâyihai kanuniyenin
heyeti umumiyesi şayanı kabul görülmüş ve birinci
madde Şehremaneti hududu dahilinde seyruşefer icra
eden vesaiti nakliyeden bazıları meyanında vapur ke-
limesinin dahi ilâvesiyle Dahiliye ve Nafia encümen-
lerinin tadili veçhile aynen ve ikinci, beşinci, yedinci
ve dokuzuncu maddeler dahi kezaik mezkûr encü-
menlerin tadili veçhile aynen kabul edilmişlerdir.
Üçüncü madde köprü'nün ve aksamı müteferrikasının
icap ettirdiği bilumum masarifin kanunun kabul etti-
ği on sene müddetten evvel ödenmiş bulunması takdi-
rinde zammın istiyfasına devam edilmemesini ve bu
masarif on sene zarfında tediyeye edilememiş olsa bile
on sene sonra artık zam istiyfa edilmeyeceğinin natık
olmasına göre encümenlerce yalnız şekle ait tadilâtlar
ve bu zammın alâkadar idare ve şirketlerce bilet es-
manı ile birlikte tahsili ve her ay tahsil olunan meba-
liğin ertesi ay zarfında Şehremaneti nam ve hesabına
bankaya tevdi bir mecburiyet hükmünde olması tat-
bikat noktai nazarından lüzumlu addedildiğinden dör-
düncü madde dahi encümenimizce tadilen ve altıncı
ve sekizinci maddeler Nafia Encümeninin tadili veç-
hile aynen kabul edilmişlerdir. Müstacelen müzakeresi
hakkındaki noktai nazar encümenimizce de muva-
fık görülmüş olmakla Bütçe Encümenine tevdi edil-
mek üzere takdim kılındı.

Reis
Burdur
Mustafa Şeref

Mazbata Muharriri
Zonguldak
Ragıp

Kâtip
Şebinkarahisar
İsmail

Aza
Afyonkarahisar
İzzet

Aza
İstanbul
Hasan Hüsnü

Aza
Sinop
Yusuf Kemal

Aza
Kocaeli
Reşit Saffet Bey

Aza
Konya
Kâzım Hüsnü

hini imzada bulunamamıştır

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

Bütçe Encümeni

Mazbata No : 54

Esas No : 1/164

Bütçe Encümeni Mazbaası

Riyaseti Celileye

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında demir bir köprü inşasına muktezi masarife karşılık olmak üzere şehirde ve banliyö hatlarında işleyen umumî vesaiti nakliyenin yolcu biletlerine onar para icrası hakkındaki lâyiha kanuniye ile Dahiliye ve Nafia ve Ticaret encümenlerinin tadilâtı ve esbabı mucibe mazbataları Dahiliye Vekili Bey ile İstanbul Şehremini Muhittin Bey hazır oldukları halde encümeni-mizce de tetkik ve müzakere olundu;

Unkapanı köprüsünün tehlikesiz addedilemiyecek fena bir vaziyette olduğu ve takriben iki milyon liraya mütevakkıf olan yeni bir köprü inşasına da İstanbul Şehremanetinin hali hazır bütçesiyle muktedir olamayacağı ve masarifi inşaiye karşılığı bu köprünün inşasından istifade edecek olan halka tahmil ve bu karşılığı şehir hududu dahilinde muayyen tarife ile işleyen vapur, şimendifer, tramvay, otobüs, emnibüs, gibi alelumum nakliye ile banliyöde seyrüsefer eden vapur ve şimendifer biletlerinden alınacak onar para resim ile temin etmek esas itibariyle adılâna bulunduğu nazarı itibara alınarak encümenimizce de lâyiha kanuniyenin heyeti umumiyesi şayanı kabul görülmüş ve birinci madde de cüzi ibare tadilâtı icra ve umumî vesaiti nakliye ile gidip gelenlerden onar para resim istiyfa olunurken hususî vesaiti nakliyeden istifade edenleri müstesna addetmek muvafık olamayacağı mülâhazasıyla Belediye Vergi ve Resimleri Kanununun 23 ncü maddesinde münderiç rüsumdan zata mahsus vesaiti taalluk edenlerine yüzde yüze ka-

dar ve diğerlerine yüzde elliye kadar İstanbul Şehremaneti Cemiyeti Belediyesi kararıyla zam icrasına mezuhiyetini mutazammın ikinci bir madde tanzim ve lâyiha ilâve olunmuş ve lâyihadaki ikinci madde, yedinci madde ile tevhit, üçüncü madde inşa masarifi meyanında faizler de dahil olduğuna göre tavih ve dördüncü madde encümenler tadilâtına, tahsilât hesabının vesaiti nakliye şirketi ve idarelerince Şehremanetine iş'arı mecburî olduğu hükmünün derci ve lâyihadaki beşinci maddenin son fıkrâ olarak ilâvesi suretiyle yeniden tertip olunduğu gibi; lâyihadaki ikinci madde de beşinci ve yedinci madde, ikinci madde ile tevhidten altıncı ve sekizinci ve dokuzuncu maddeler encümenler tadilâtına tebean yedinci ve sekizinci madde olarak kabul edilmiştir.

Tadilâtı maruze dairesinde hazırlanan lâyiha müstacelen müzakeresine müsaade buyrulmak istirhamıyla takdim olunur. 7 Nisan 1928

Reis
Edirne
Şakir

Reisvekili
Burdur
Vahit

Mazbata Muharriri

Gaziantep

Ali Cenani

Kâtip

Ankara

Mehmet Rifat

Edirne

Faik

Isparta

Mükerrerem

Tokat

Şevki

Sinop

Recep Zühtü Bey

İmzada bulunmadı

Niğde

Faik

Kâtip

Kütahya

Niyazi Asım

Aydın

Miñhat

Erzurum

Aziz

Elâziz

Hasan Tahsin Bey

İmzada bulunmadı

Sivas

Remzi

Samsun

Adil

Yozgat

Süleyman Sırrı

Hükümetin Teklifi

İstanbul Şehri Umumî Vesaiti Nakliye Biletlerine Onar Para Zammı Hakkında Kanun Lâyihası

Madde 1. — İstanbul Şehremaneti tarafından munhasıran Unkapanı ile Azapkapı arasında yeniden yapılacak olan demir köprünün inşa masarifinin karşılığı olarak İstanbul şehri belediye hududu dahilinde

vapur, tramvay, tünel ve şimendifer gibi umumî vesaiti nakliye ile gidip gelen yolcu biletlerine ve abonman kart defterlerine beher sefer için on para zam edilmiştir. Abonman kart defterlerinin haftalığı 12, bir aylığı 52, ve üç aylığı 156 sefer ad ve itibar edilir.

Madde 2. — Banliyö mıntıkasından mürur edecek posta tren ve vapurları ile banliyö mıntıkası haricine çıkacak veya bu mıntıkaya dahil olacak yolculara işbu zam şamil değildir.

Madde 3. — Bu zam mezkûr köprü inşaatının ihalesi tarihinden itibaren on sene müddetle devam edecektir. Şu kadarki köprünün mateferrüat masarifi inşayesi için muktezi miktar bu müddetten daha evvel elde edildiği takdirde zammın istiyfasına devam olunmayacaktır.

Madde 4. — Her ayın hâsılatı, tahsile memur olan idare ve şirketler tarafından ertesi ay zarfında beher mehal Şehremanetine teslim ve emanet tarafından da işbu meblâğ her ayın nihayetinde Hükümetin gösterecek bankaya tevdi olunacaktır.

Madde 5. — İşbu zammı tahsil eden vesaiti nakliye idare ve şirketlerine tahsilâtın yüzde beşi terkedilecektir.

Madde 6. — İşbu zammın tamamii cibayetini teminen vesaiti nakliye idare ve şirketlerinin hesabâtı memurini Maliye tarafından tetkik ve murakabe edilecektir.

Madde 7. — Efradı askeriye ve Jandarma ile meccanen seyrüsefer edenler ve mekteplilere mahsus tenzilâtan istifade eden talebe işbu zamdan müstesnadır.

Madde 8. — İşbu kanun neşriden onbeş gün sonra meriyülicradır.

Madde 9. — İşbu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 Mart 1928

Başvekil Adliye Vekili
İsmet Mahmut Esat

Müdafaai Milliye Vekili Dahiliye Vekili
Mustafa Abdülhalik Şükrü Kaya

Hariciye Vekili Maliye Vekili
Doktor Tevfik Rüştü Saraçoğlu Şükrü

Maarif Vekili Nafia Vekili
Mustafa Necati Behiç

İktisat Vekili
Mustafa Rahmi

Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Dahiliye Encümeninin Tadili

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında yapılacak demir köprünün masarifi karşılığı olmak üzere umumî vesaiti nakliye yolcu biletlerine onar para zam olunması hakkında Kanun

Madde 1. — İstanbul Şehremaneti tarafından münhasıran Unkapanı ile Azapkapı arasında yeniden yaptırılacak olan demir köprünün inşa masarifi karşılığı olmak üzere İstanbul'un banliyö hatlarında işleyen vapur ve trenler ve Şehremaneti hududu dahilinde seyrüsefer icra eden tramvay, tünel, otobüs, ve omnibüs gibi umumî vesaiti nakliye ile gidip gelen yolcuların biletlerine ve abonman kart defterlerine beher sefer için on para zammedilmiştir. Abonman kart defterlerinin haftalığı 12, bir aylığı 52, ve üç aylığı 156 sefer ad ve itibar edilir.

Madde 2. — Banliyö mıntıkasından mürur edecek posta tren ve vapurlarıyla banliyö mıntıkası haricine çıkacak veya bu mıntıkaya dahil olacak yolculara işbu zam şamil değildir.

Madde 3. — Birinci maddede muharrer zammın müddeti on senedir. Şu kadar ki: Köprünün maatteferrüat inşa masarifi için muktezi para miktarı bu müddetten daha evvel elde edildiği takdirde bu zam istifa olunmaz.

Madde 4. — Her ayın hâsılatı tahsile memur olan idare ve şirketler tarafından ertesi ay zarfında beher mehal Şehremanetine teslim ve emanet tarafından da işbu meblâğ her ay nihayetinde Hükümetin gösterdiği bankaya tevdi olunur.

Madde 5. — İşbu zammı tahsil eden vesaiti nakliye idare ve şirketlerine tahsilâtın yüzde beşi terkedilir.

Madde 6. — İşbu zammın tamamii cibayetini teminen vesaiti nakliye idare ve şirketlerinin hesabâtı memurini Maliye tarafından tetkik ve murakabe edilir.

Madde 7. — Efradı Askeriye ve Jandarma ile meccanen seyrüsefer edenler ve mekteplilere mahsus tenzilâtan istifade eden talebe işbu zamdan müstesnadır.

Madde 8. — Bu kanun ahkâmı neşri tarihinden otuz gün sonra mer'idir.

Madde 9. — İşbu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Nafia Encümeninin Tadili

İstanbul Şehri Umumî Nakliye Biletlerine On Para Zammı Hakkında Kanun Lâiyhası

Madde 1. — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Her ayın hâsılatı, tahsile memur olan idare ve şirketler tarafından ertesi ay zarfında behermehal ihzar ve Şehremaneti nam ve hesabına Hükümetin göstereceği bankaya tevdi olunur.

Madde 5. — Aynen.

Madde 6. — İşbu zammın tamâmii ciyabetini teminen vesaiti nakliye idare ve şirketlerinin hesabı memurini Maliye tarafından tetkik ve murakabe edilir.

Madde 7. — Aynen.

Madde 8. — Bu kanun ahkâmı 1 Haziran 1928 tarihinden muteberdir.

Madde 9. — Aynen.

Ticaret Encümeninin Tadili

Madde 1. — İstanbul Şehremaneti tarafından münhasıran Unkapanı ile Azapkapı arasında yeniden yaptırılacak olan demir köprünün inşa masarifi karşılığı olmak üzere İstanbul'un banliyö hatlarında işleyen vapur ve trenler ve Şehremaneti dahilinde seyrüsefer icra eden vapur, tramvay, tünel, otobüs ve omnibüs gibi umumî vesaiti nakliye ile gidip gelen yolcuların biletlerine ve abonman kart defterlerine beher sefer için on para zammedilmiştir. Abonman kart defterlerinin haftalığı (12), bir aylığı (52) ve üç aylığı (156) sefer ad ve itibar edilir.

Madde 2. — Aynen.

Madde 3. — Birinci maddede muharrer zam on sene müddetle istiyfa olunur. Ancak köprü ve teferuatının bütün masarifi bu müddetten evvel tesviye edilmiş bulunursa bu zammın istiyfasına devam olunmaz.

Madde 4. — İşbu zammın bilet esmanı ile birlikte alâkadar idare ve şirketlerce tahsili ve bunlar tarafından da her ay hâsılatının ertesi ay zarfında Şehremaneti nam ve hesabına kendilerine gösterilecek bankaya tevdi mecburidir.

Madde 5. — Aynen.

Madde 6. — Nafta Encümeninin tadili aynen.

Madde 7. — Aynen.

Madde 8. — Nafta Encümeninin tadili aynen.

Madde 9. — Aynen.

Bütçe Encümeninin Tadili

İstanbul'da Unkapanı ile Azapkapı arasında yaptırılacak demir köprünün inşa masarifi karşılığı olmak üzere bazı zamaim istiyfasına dair Kanun Lâyihası

Birinci Madde — İstanbul Şehremanetince Unkapanı ile Azapkapı arasında yeniden yaptırılacak

demir köprünün inşa masarifine karşılık olmak üzere İstanbul banliyösünde işleyen vapur ve trenlerle Şehremaneti hududu dahilinde işleyen vapur, tren, tramvay ve tünel arabaları, otobüs ve omnibüs gibi umumî vesaiti nakliye yolcu biletlerine ve abonman defterlerine beher sefer için on para zam olunmuştur. Abonman kart defterlerinin haftalığı on iki, aylığı eli iki, üç aylığı yüz elli altı sefer ad olunur.

İkinci Madde — Mezkûr köprü inşa masarifine karşılık olmak üzere İstanbul Şehremaneti Cemiyeti Umumiyesi kararıyla Belediye Vergi ve Resimleri Kanununun yirmi üçüncü maddesinde muharrer rüsumdan zata mahsus otomobil, ve çift ve tek hayvanlı binek arabaları ile binek hayvanlarına müteallik kısmına yüzde yüze ve mütebakisine yüzde elliye kadar zam icrasına mezuniyet verilmiştir.

Üçüncü Madde — Birinci ve ikinci maddelerde muharrer zamların istiyfa müddeti on senedir. Ancak köprünün inşasına ait ve müteferri bütün masarif bu müddetten evvel tesviye edilmiş bulunursa mezkûr zamların istiyfasına devam olunamaz.

Dördüncü Madde — Umumî vesaiti nakliye yolcu biletlerinden alınacak zammın alâkadar vesaiti nakliye idare ve şirketlerince yolculardan bilet veya abonman kart defterleri esmanı ile birlikte tahsili ve her ay hâsılatının ertesi ay zarfında İstanbul Şehremaneti emrine olarak Hükümetçe tensip edilen bir bankaya tevdi ve hesabının ayrıca Şehremanetine iş'arı mecburidir. Vesaiti nakliye idare ve şirketlerine yaptıkları tahsilâtın yüzde beşi masraf olarak terkedilir.

Beşinci Madde — Yolcu biletleri zammının tamâmii ciyabetini teminen vesaiti nakliye idare ve şirketlerinin hesabı Maliye memurları tarafından tetkik ve murakabe olunur.

Altıncı Madde — İstanbul ve banliyösünden harice çıkan veya hariçten buralara muvasalat veya İstanbul ve banliyösünden mürur eden vapur ve tren yolcu biletleri birinci maddede mezkûr zamdan müstesna olduğu gibi efradı askeriye ve zabıta memurları ile meccanen seyrüsefer edenler ve mekteplilere mahsus tenzilâtta müstefit talebe dahi bu zamma tabi değildir.

Yedinci Madde — Bu kanunun ahkâmı 1 Haziran 1928 tarihinden muteberdir.

Sekizinci Madde — Bu kanunun ahkâmını icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.